



**HØRING VEDR. UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF
SUNDHEDSLOVEN OG LOV OM ASSISTERET
REPRODUKTION I FORBINDELSE MED BEHANDLING,
DIAGNOSTIK OG FORSKNING MV. (ÆNDRERE
KRITERIER FOR KASTRATION OG JUSTERINGER SOM
FØLGE AF INDFØRELSE AF JURIDISK KØNSSKIFTE
M.V.)**

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
DK-1057 København K
Att.: Anna Skat Nielsen

København d. 28. marts, 2014

Sex og Samfund har med interesse gennemlæst det fremsendte lovændringsforslag, som vi helt generelt hilser velkommen og ser som en tiltrængt opdatering af såvel sundhedsloven som lov om assisteret reproduktion.

I vores optik har Danmark længe haltet efter lande vi almindeligvis sammenligner os med, når det drejer sig om transkønnedes autonomi, rettigheder og adgang til sundhedsydelse.

Vi har en række bemærkninger til lovændringen og den bagvedliggende indførelse af juridisk kønsskifte.

- **Binær kønsopfattelse:** Lovforslaget operer med en binær kønsopfattelse, hvor der fortsat refereres til mænd og kvinder, og "det ene" og "det andet" køn. Det ville være en fordel, hvis den bagvedliggende indførelse af juridisk kønsskifte gav mulighed for et transkønnet cpr-nummer med mulighed for en sproglighed, der opererer med mand/kvinde/transperson og "et andet køn". Personer, der er født med flertydige kønsorganer, rummes i øvrigt heller ikke i denne binære kønsopfattelse.
- **Transseksualitet vs. transkøn:** Det er misvisende, når lovforslaget anvender det utidssvarende begreb transseksualitet, idet det er personens køn og ikke dennes seksualitet, der søges ændret. Lovforslaget bør konsekvent rettes igennem så transseksuel erstattes med transkøn eller transperson. Det er desuden helt utidssvarende at operere med psykiatrisk diagnosticering af såkaldt transseksualitet, idet der ikke er tale om en psykiatrisk lidelse.
- **Udredning og behandling:** For personer, som ikke udviser tegn på sindslidelser, bør det ikke være nødvendigt med et observationsforløb på to år for at blive indstillet til kirurgisk kønsskifte. Desuden findes det problematisk, at alene Sexologisk Klinik ved Psykiatrisk Center København forestår udredning og indstilling. Ideelt set bør dette tilbydes flere steder i landet, ligesom muligheden for en opdeling i henholdsvis udredende og behandlende instans bør overvejes. Sådanne tiltag ville også give

mulighed for at få en såkaldt "second opinion", hvis ansøgeren om kønsskifte ikke får det bevilget.

- **Aldersgrænse:** Det hilses velkommen, at aldersgrænsen for kønsskifte nedsættes fra 21 til 18 år. Imidlertid vil det være formålstjenstligt, hvis der samtidig udvikles særlige rådgivnings-, udrednings-, og behandlingstilbud for mindreårige i form af (som minimum) hormonbehandling og hormonblokering, da det kan være meget smertefuldt både fysisk og psykisk for transkønnede personer at gennemleve puberteten uden mulighed for behandling.
- **Assisteret reproduktion:** Det hilses velkommen, at transpersoners reproduktive rettigheder i højere grad respekteres med det fremlagte lovforslag, hvor det bliver muligt at inseminere personer, der juridiske set er mænd. Forslaget bør imidlertid også inkludere retten til at få nedfrosset både æg og sæd med henblik på fremtidig reproduktion.

Sex og Samfund deltager naturligvis gerne i dialogen om det videre lovgivningsarbejde.

Med venlig hilsen

Bjarke Oxlund
Bestyrelsesformand
Sex og Samfund